

Seth ja kiireettömyys

MAHTAAKO YSIKÄÄN SARJAINFON LUKIJA TIETÄÄ, KUKA ON GREGORY GALLANT? MUUTAMA EHKÄ TUNNISTAA NIMEN SETH JA YHDISTÄÄ SEN DRAWN & QUARTERLYN KUSTANTAMAAN PALOOKAVILLE-LEHTEEN, JOSSA EI NÄYTÄ KOSKAAN TAPAHTUVAN MITÄÄN. MUTTA JOTAKIN MERKILLISEN VIEHÄTÄVÄÄ SIINÄ ON, SELLAISTA KAUNEUTTA JA RAUHAA, JOTA EI TAPAA MUISSA TÄMÄN VUOSIKYMMENEN SARJAKUVISSA.

Pauli Kallio

Gregory Gallant syntyi 1962 Clintonissa, Kanadaan kuuluvassa Ontarion osavaltiossa. Hän tiesi pienestä pitäen ryhtyvänsä isona piirtäjäksi. Parikymppisenä hän kuvitteli, että Seth olisi mitä mainioin artistinen nimimerkki, mutta nykyisin hän ei ole asiasta enää niin varma.

Tällä haavaa hän asustaa Torontossa, jossa kaveeraa ahkerasti kollegojensa Chester Brownin ja Joe Mattin kanssa, keräilee vanhojen hyvien aikojen parhaiden pilapiirtäjien töitä ja valmistelee Palookavillen yhdeksitoista numeroa. Sethin lehtinen ei kuulu vaihtoehtoiseksi kutsutun englanninkielisen sarjakuvan hittituotteisiin. Erään tampereclaisen sarjakuvakauppiaan arvion

mukaan sen myynti on noin kymmenen prosenttia Peter Baggen Hate-lehden menekistä.

Kuudesta Palookavillen numerosta koottu albumi *It's A Good Life, If You Don't Weaken* on Sethin tähänastinen päätyö. Omaelämäkerrallisen tarinan päähenkilö savuttaa ketjussa, tutkailee hiljaksen etenevää elämäänsä sekä metsästää tiedonmurusia ihailmansa Kalo-nimisen pilapiirtäjän tuotannosta ja elämästä. Vihreänharmaa lisäväri säestää elegantisti verkkaisia tapahtumia.

30-50 vuotta sitten New Yorkeriin töitä tehneiden piirtäjien vaikutus näkyy kauniisti Sethin kynänjäljessä. Myös kevyet ja tyylikkäät ranskalaiset

Avril ja Dupuy & Berberian tulevat etsimättä mieleen. Kertojana Seth palloilee vallan omassa sarjassaan; ehdotan vertailukohdaksi Miles Davisin levyä *Kind Of Blue*.

Tämän pohjustuksen jälkeen lienee soveliaista esittää kehuista punehtuneelle sarjakuvantekijälle muutama kysymys. Aloitetaan perusasioista...

– Miten sinusta tuli sarjakuvantekijä?
– Päätös syntyi varhaisessa lapsuudessa, kuten melkein kaikilla muillakin sarjakuvapiirtäjillä. Ensitutustumiseni sarjakuvaan tapahtui sanomalehtien kautta, erityisen viehtynyt olin Tenaviin. Alakoulukäisenä tapasin tchdä omia

Tenavat-strippejä, jotka isäni sitten kopsioi, että saatoin jakaa niitä koulussa pieniksi vihkosiksi nidottuina. Varhaisemminä minusta tuli armoton Marvel-diggari, mikä jatkui koko teini-iän; tein kasoittain kehnosti piirrettyjä supersankarisarjakuvia. Siinä vaiheessa elämäni tein myös päätöksen tulla sarjakuvantekijäksi.

Menessäni taidekouluun lopetin sarjakuvien lukemisen muutamaksi vuodeksi, koska olin kyllästynyt supersankareihin eikä muunlaisia sarjakuvia ollut tarjolla; silloin elettiin 80-luvun alkua. Vasta taidekoulun jälkeen tutustuin Hernandezien *Love & Rockets* -lehteen ja ymmärsin, että sarjakuvalle oli muitakin väyliä, kuin ne perinteiset. Ja niin minusta tuli underground-sarjakuvapiirtäjä.

– Harkitsitko koskaan millegään muulle alalle ryhtymistä?

– En. Mutta cräässä vaiheessa varhaisella 80-luvulla vaikutti siltä, etten ehkä päätyisikään sarjakuvantekijäksi. Silloin mietin ensimmäistä kertaa, millaiseksi tulevaisuuteni mahtaisi muodostua. Se oli hyvin hämmentävää.

– Olet kertonut olevasi kiinnostunut muutaman vuosikymmenen takaisista sarja- ja pilakuvista. Tuntuuko sinusta siltä, että olisit jäänyt jotakin paitsi, kun oma urasi osui myöhempään aikaan?

– Vaikka entisajan pilapiirtäjät kiehtoivat minua syvästi, tajuan, että tämä on todennäköisesti paras mahdollinen aika olla sarjakuvantekijä. Koskaan aiemmin ei ole ollut mahdollista piirtää sarjakuvia ainoastaan aikuisyleisölle. Myönnän kyllä, että olen huolestunut mahdollisuudesta, että sarjakuva ilmaisumuotona lakkaa olemasta vielä elinaikanani.

– Onko makusi myös muissa taiteissa yhtä taannehtiva kuin sarjakuvassa?

– Musiikkimakuni on ehdottomasti läheistä sukua muille kiinnostukseni kohteille. Kuuntelen enimmäkseen jazzia, bluesia ja noveltty-iskelmiä vuosisatamme alkupuolelta, noin vuoteen 1940 saakka. Olen erittäin kiinnostunut 50-luvun lastenkirjoista ja kuvataiteista viime vuosisadalta 60-luvulle saakka. Arkkitehtuuri on aina viehättänyt minua, mutta vain harvat 50-luvun lopun jälkeen rakennetut talot kiinnostavat minua. Pidän elokuvaklassikoista, mutta myös vaihtoehtoiset elokuvat kiehtovat minua. Tämänhetkinen ohjaajasuosikini on Mike Leigh. Sama asetelma pätee kirjallisuudessa, jossa nykyinen suosikkikirjailijani on Alice Munro (vaihtoehtoinen kanadalainen kirjailija).

– Keitä pidät hengenheimolaisinasi nykysarjakuvassa?

– Tunnen hengenheimolaisuutta useimpiin pohjois-amerikkalaisiin underground-sarjakuvantekijöihin, sellaisiin kuin (Daniel) Clowes, (Adrian) Tomine, (Jim) Woodring, (Joe) Sacco tai Hernandezin veljekset. Mutta jos minun pitäisi valita kaksi, eikä Chetiä ja Joea laskehtaisi, joita pitäisin sukulaissieluina, olisivat he Ben Katchor ja Cris Ware. Molemmat loistavia taiteilijoita, jotka hakevat innoituksensa menneisyydestä.

– Osaatko sanoa, miksi valitsit kertomustesi muodoksi juuri sarjakuvan?

– Minulla on intohimoinen tarve kertoa tarinoita. Sen ohella minulla on vahvat mielipiteet, jotka tahdon jakaa muiden kanssa. Minusta tuntuu kuitenkin, että useimmat sarjakuvantekijät ovat vain kasvaneet siihen lapsuudessa kiinni. Kun heistä sitten on tullut kyllin vanhoja tai kypsiä hylkäämään supersankaritarinat, on sarjakuva siltikin ollut luonnollinen kerrontamuoto. Varmaankin aika harvat valitsevat sarjakuvan työvälineekseen, jos se ei ole heille pienestä pitäen tuttu.

– Toisinaan tuntuu siltä, että sarjakuvan lukijoita kiinnostaa eniten se, miten tarkkaan sarjat kuvastavat tekijäänsä. Onko sinun sarjakuviesi päähenkilö yhtä kuin mies niiden takana?

– Luulenpa, että lukijoillani on minusta aika rajoittunut käsitys, mutta jos he tapaisivat minut silmässä, olisin epäilemättä aika lailla omakuvani kaltainen. Todellisessa elämässä olen kyllä paljon ystävällisempi.

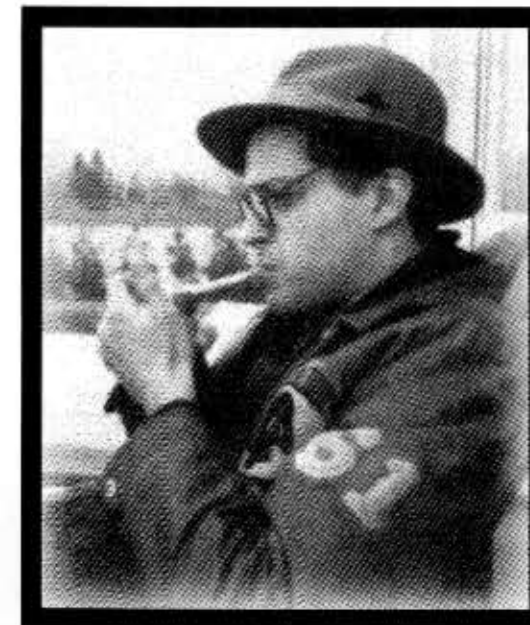
– Törmätkö usein ihmisiin, joilla on sinusta vankea käsitys sen perusteella, mitä he ovat lukeneet Palookavillestä?

– Toisinaan. Totuuden nimissä minun on sanottava, että pysytelen enimmäkseen kotosalla enkä juuri tapaa ihmisiä. En ainakaan sellaisia, jotka lukisivat sarjakuviani.

– Ihmetteletkö koskaan itseksesi, millaiset ihmiset oikein lukevat sarjakuvia?

– Ihmettelen. Saan kirjeitä hyvin mo-

”...TÄMÄ ON TODENNÄKÖISESTI PARAS MAHDOLLINEN AIKA OLLA SARJAKUVANTEKIJÄ.”

nenlaisilta ihmisiltä, ja vaikka en suuntaakaan sarjakuviani tyypillisille vaihtochtosarjakuvien lukijoille, tiedän heidän silti muodostavan ison osan lukijakunastani. Ajattelen mielelläni, että sarjakuvani sopivat monelle eri yleisölle.

– Mitä mieltä olet Palookavillen kolmesta ensimmäisestä numerosta, jotka jo toiminnallisuutensakin puolesta poikkeavat aiemmista?

– Tuskin siedän nähdäkään niitä. Ne olivat epäonnistuneita. Minulla ei ollut selvää kuvaa siitä, mitä haluaisin tehdä, joten ne ovat surkeita yrityksiä sanoa jotakin. Vasta nelosnumerossa sain otteen siitä, mitä halusin saada sarjakuvalla aikaan.

– Tähänastinen pääteoksesi *It's A Good Life, If You Don't Weaken* (joka sisältää Palookavillen numerot 4-9) toimii mielestäni ennen kaikkea kiireettömän tunnelmansa, dialoginsa ja luonnollisesti hienon piirrostyönsä voimalla. Sen sijaan päähenkilön sisäiset monologit tuntuvat hieman pitkällisiltä.

Mitä mieltä itse olet?

– Ikävä kuulla sinun olevan sitä mieltä. Vaikka tiedänkin, etteivät monologit aina toimi, ovat ne minulle itselleni tarinan mielenkiintoisin osuus. "Juoni", jossa etsitään Keloja on oikeastaan vain tarinan veturin moottori. Varsinainen tarina sijaitsee mielestäni juuri niissä monologeissa. En loukkaannu siitä, ettet pitänyt kaikista kirjan yksityiskohdista, vaan olen iloinen, että tarina piti mielenkiintosi vireillä loppuun asti.

– Alunin alaotsikkona on "A Picture-Novella by Seth".

"MINULLA ON INTOHIMOINEN TARVE KERTOA TARINOITA. SEN OHELLA MINULLA ON VAHVAT MIELIPITEET, JOTKA TAHDON JAKAA MUIDEN KANSSA."

Onko kyseessä yritys keksiä taas yksi uusi kunnialliselta vaikuttava termi lapselliselta kuulostavan "comicsin" tilalle?

– Ei tosiaankaan. Halusin kehittää mahdollisimman anakronistisen, vanhanai-kaisen käsitteen. Harkitsin myös termejä "comic-story", "cartoon novel" ja sen semmoisia. Mitä tahansa muuta kuin "graphic novel". Vihaan sitä nimeä.

– Viimeisimmässä Palookavillissä (numero 10) käynnistyy uusi jatkokertomus nimeltä Clyde Fans.

Juttu kertoo eläkeläisestä, joka on tehnyt pitkän päivätyön kiertävänä tuulentinkauppiaina. Mikä sai vaihtamaan omaelämäkerrallisuuden fiktion?

– Aloin kyllästyä omaelämäkerran rajoituksiin, enkä halunnut ennakoita lukijoiden suhtautumista siihen, millaisena he minut näkevät. Annoinko itsestäni liian häijyn kuvan? Vai oliko se kaunisteltu? Oliko sarjakuvassa totuus minusta? Sarjakuvahenkilön voi piirtää sanomaan mitä haluaa, eikä tarvitse kantaa huolta lukijoiden käsityksestä minusta itsestäni – sarjakuvan tekijästä. Nyt katkeydyn fiktion julkisivun taakse.

– Kehkeytyykö tästäkin liki 200-sivuisen opus?

– Kyllä, vähintään.

– Tarinan avausjakso koostuu päähenkilön yksinpuhelusta. Vanhus muistelee aikoja, jotka hän vietti Clyde Fans-yhtiön palveluksessa. Mikä sai sinut päättämään tällaiseen ratkaisuun sen sijaan, että olisit käyttänyt apuna takautumia?

– Monologi oli tietoinen päätös tässä ensimmäisessä osassa. Oli tärkeää saada lukija kokemaan päähenkilön eristäytyneisyys. Takautumat olisivat turmelleet ahtaan paikan kammon, kun yllättäen oltaisiinkin oltu ulkona, todellisessa maailmassa. Lukijan on vietettävä ensimmäinen osa kahdestaan Abrahamin kanssa tämän maailmassa. Myöhemmissä osissa tulee sitten perinteisempää kerrontaa. Olin myös utelias näkemään, saisinko pidettyä lukijan mielenkiinnon vireillä sen tilan puitteissa.

– Oletko muuten koskaan yrittänyt lopettaa tupakointia?

– Lopetin kerran, vuosia sitten, lyötyäni asiasta vetoa. Vedon voitettuani aloitin välittömästi uudelleen. Toivon yrittäväni lopettamista uudelleen lähiaikoina. ●